

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Samlenotat til rådsmøde den 28. og 29. november 2016

Implementering og ikrafttrædelse af enhedspatentet og den fælles patentdomstol.

Nyt notat.

1. Resumé

På baggrund af et ønske fra en række lande har det slovakiske formandskab valgt at sætte en drøftelse om implementering og ikrafttædelse af enhedspatentet og den fælles patentdomstol på dagsordenen for rådsmødet. Den aktuelle drøftelse opstår som følge af, at der er usikkerhed om, hvorvidt UK i lyset af den britiske folkeafstemning i juni 2016 vil ratificere aftalen og hvornår. Før afstemningen i UK var det forventningen, at aftalen om en fælles patentdomstol ville træde i kraft foreløbigt i november 2016 med egentlig ikrafttrædelse i foråret 2017. Det er ifølge aftalen en betingelse, at UK ratificerer aftalen, for at denne kan træde i kraft. UK har ikke klart tilkendegivet, om man på nuværende tidspunkt ønsker at ratificere.

Det er forventningen, at der blandt medlemsstaterne er et udbredt ønske om at finde en løsning, der kan sikre en hurtig ikrafttrædelse af aftalen om en fælles patentdomstol også i en situation, hvor UK ikke ratificerer aftalen.

Regeringen støtter den europæiske patentreform og er positiv over at sikre en hurtig ikrafttrædelse heraf, idet dette bør ske med respekt for de nationale implementeringsprocesser.

2. Baggrund

I mange år har man i regi af EU forhandlet indholdet af en reform af det europæiske patentsystem. Den europæiske patentreform består af to hovedelementer: For det første en mellemstatslig aftale om etablering af en fælles patentdomstol og for det andet to forordninger om henholdsvis enhedspatentbeskyttelse og en tilhørende oversættelsesordning.

Den mellemstatslige aftale om en fælles patentdomstol blev undertegnet den 19. februar 2013. EU-forordningerne er vedtaget som henholdsvis Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse og Rådets forordning nr. 1260/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse for så vidt angår gældende oversættelsesordninger.

Efter vedtagelsen af den nævnte aftale og EU-forordningerne har to komitéer med deltagelse af repræsentanter fra alle deltagende medlemsstater forestået arbejdet med at gøre enhedspatentet og patentdomstolen operationel. Arbejdet i de to komitéer har forløbet efter planen og før den britiske afstemning i juni 2016 var det forventningen, at aftalen om den fælles patentdomstol ville træde foreløbigt i kraft i november 2016 med egentlig ikrafttrædelse i foråret 2017.

Aftalen om en fælles patentdomstol træder i kraft, når 13 lande (heriblandt DE, FR og UK) har ratificeret aftalen. Indtil videre har 11 lande (Belgien, Bulgarien, Danmark, Finland, Frankrig, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Portugal, Sverige og Østrig) ratificeret aftalen om den fælles patentdomstol. UK har efter den britiske afstemning i juni 2016 ikke klart tilkendegivet, om man på nuværende tidspunkt ønsker at ratificere aftalen om en fælles patentdomstol.

På den baggrund har det slovakiske formandskab efter opfordring fra en række lande planlagt en drøftelse af implementeringen og ikrafttrædelse af enhedspatentet og den fælles patentdomstol. Dette sker bl.a. i lyset af, at en række europæiske interesseorganisationer og virksomheder forud for rådsmøde (konkurrenceevne) den 29. september 2016 samstemmende opfordrede medlemsstaterne til at sikre en hurtig ikrafttrædelse af aftalen.

3. Formål og indhold

Håndhævelsen af patentrettigheder i Europa er i dag fragmenteret, omkostnings- og procestungt. Det rammer ikke mindst SMV'erne uforholdsmæssigt hårdt. Der er situationer, hvor der føres sager om fx et patents gyldighed eller en påstået krænkelse parallelt ved domstole i flere lande, hvor patentet er valideret, da de nationale domstolskendelser udelukkende er gældende i det enkelte land. Samlet set kan et forløb med parallelle sager strække sig over en række år, hvor afgørelserne fra de enkelte landes domstole falder på forskellige tidspunkter. Tilmed er der risiko for, at afgørelserne får forskelligt udfald, hvilket øger den juridiske usikkerhed om den konkrete patentrettighed.

En fælles patentdomstol skal opfylde flere formål, herunder:

- Gøre det hurtigere, lettere og billigere for virksomhederne at håndhæve deres patentrettigheder i Europa.
- Skabe forenklinger, som samlet set kan nedbringe det totale antal af patenttvister i Europa.
- Udvikle ensartet praksis og dermed skabe større retssikkerhed, som kan føre til at virksomhedernes risici mindskes i forhold til ansvarspådragende krænkelser af eksisterende patentrettigheder.

Den fælles patentdomstol vil få eksklusiv kompetence til at træffe afgørelser i de mest almindeligt forekommende typer af patenttvister for både almindelige europæiske patenter og kommende europæiske patenter med enhedskarakter. Tvisterne vil kunne afgøres i en samlet proces med umiddelbar virkning for samtlige kontraherende lande.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Danmark afholdt folkeafstemning om, hvorvidt Danmark skulle tiltræde aftalen om en fælles patentdomstol den 25. maj 2014. Danmark ratificerede aftalen om den fælles patentdomstol den 20. juni 2014 ved lov nr. 551 af 2. juni 2014. Aftalen er endnu ikke trådt i kraft.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af implementering og ikrafttrædelse af enhedspatentet og den fælles patentdomstol vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Et europæisk enhedspatent og en fælles patentdomstol vurderes at have mærkbare positive samfundsøkonomiske konsekvenser i Danmark og EU, idet det vil være til gavn for virksomhedernes innovativitet og incitament til at kommercialisere deres opfindelser.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De egentlige forhandlinger om patentreformen blev afsluttet med vedtagelsen af de to EU-forordninger om henholdsvis enhedspatentet og oversættelsesordninger i 2012 og undertegnelsen af aftalen om en fælles patentdomstol i februar 2013.

Den aktuelle drøftelse opstår som følge af, at der er usikkerhed om, hvorvidt UK i lyset af den britiske afstemning i juni 2016 vil ratificere aftalen og hvornår.

En række medlemsstater har på det kommende rådsmøde ønsket en drøftelse af, hvilke skridt der kan iværksættes for at sikre ikrafttrædelsen af aftalen om en fælles patentdomstol. Opfordringen var begrundet med henvisning til, at patentreformen har stor betydning for europæisk industri, at implementeringsarbejdet i de relevante komitéer var afsluttet, og at en udskydelse af aftalens ikrafttrædelse vil få betydelige negative konsekvenser for innovationen i Europa. En anden gruppe medlemsstater har været imod at sætte emnet på dagsordenen til drøftelse med henvisning til, at det vil være præmaturligt at drøfte sagen, inden forhandlingerne i forbindelse med UK's udtræden af EU er gået i gang.

Det er forventningen, at der blandt medlemsstaterne er et udbredt ønske om at finde en løsning, der kan sikre en hurtig ikrafttrædelse af aftalen om en fælles patentdomstol også i en situation, hvor UK ikke ratificerer aftalen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter den europæiske patentreform og er positiv over at sikre en hurtig ikrafttrædelse heraf, idet dette bør ske med respekt for de nationale implementeringsprocesser.

11. Tidligere forelæggelse Folketingets Europaudvalg

Patentpakken (dvs. forordningerne om indførelsen af et enhedspatent og oversættelsesordninger og aftalen om en fælles patentdomstol) har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, senest den 10. december 2012, hvor patentpakken var på dagsordenen for rådsmøde (konkurrencevne).